reverti, & citò gigni, ac omninò ferè omnia adsunt indicia superius enumerata ad cognoscendum locum affectum per cōsensum. Tandem contingit non rarò ab essentialiter inhærentibus cognosci fluxionem, ut cum sentitur materia ab una ad aliam partem fluere, velut evenit in catarrho ad partes infernas delabente, quando materia descendit à cap. per os, nares, asperam arteriam, partes subcutaneas, occipitis, cervicis, ac dorsi. Hæc de signis diagnosticis.

De signis Prognosticis.

CAPUT VIII.

EX prognosticis quædam prænunciant futuram ægritudinem, quædam ægritudinis jam factæ exitum felicem, aut infaustum

ſtum prænunciant. De prioribus agit Gal. cap. 42. art. Med. vocatq; ſigna neutra, quoniam corpus ad imminentem ægritudinem diſpoſitum nondum tamen habens actiones ſenſibiliter læſas, neutrum nuncupatur. Poſteriora ſunt in triplici differentia, quædam ſunt ſalubria, quæ futuram indicant ſanitatem, quædam lethalia, quæ prænunciant mortem, quædam inter hæc media, quæ neutrum portendunt, *ſed ſignificant* morbos comitantes usque ad mortem, ut ſunt tophaceæ arthritides, epilepſiæ poſt pubertatem advenientes. Ac lethalium quidem aliqua ſine addito lethalia vocantur, quædã dicuntur valdè lethalia, illa ſemper prænunciant futuram mortem, iſta ut plurimùm evenientem. Omninò ſive ſalubria ſint ſigna, ſive lethalia, vel morbi longitudinem oſtendunt, vel brevitatem, illa dicun-

cuntur signa morborum chronicorum, hæc brevium, & acutorum. Quod si morbum solvi oporteat, sive ad salutem, sive ad interitum id accidat, quia morbum solvi necesse est, vel per mutationem sensim factam, vel per repentinam: Quæ lentam mutationem significant, signa coctionis, & cruditatis appellantur, quæ repentinam indicant, signa critica, sive decretoria. Quia igitur in medendo id primùm Medico considerandum est, possitne morbus auxiliis pelli, tum quanto tempore sit duraturus, denique sitne exitum habiturus coctione, aut ipsi appositæ cruditate, vel crisi. Primò proponentur prognostica salutis, ac mortis, secundò longitudinis, ac brevitatis, tertiò coctionis, & cruditatis, & signa critica.

Verùm prius ostendere oportet, quomodo morbus immi-

nens prævideatur, cum tantò sit præstantius futuram ægritudinem avertere, quàm præsentem opportunis remediis expugnare, quantò jocundior est sanitatis præsentis fruitio, quàm recuperandæ spes. Imminentem morbum præcipuè indicant causæ, quia ipsum producunt. In primis considerandus est aer, qui si aliqua insigni, ac diuturna constitutione sit perturbatus indicat eos, qui ob intemperiei affinitatem sunt magis dispositi ad aeris alterationem similibus morbis paulo post laboraturos, de quibus diffusè agit Hipp. tertia sectione Aph. Ideò astrologiæ periti, qui ex vario syderum ortu, & occasu futuras præsciunt aeris magnas mutationes, magnã sibi laudem comparant, maturè iis providendo, qui ob malam corporis dispositionem necessariò in morbum inciderent ab aeris injuria. Secundò consideran-

randus est, & maximè, cibus, ac potus, qui plenitudinis, aut cacochymiæ comes est. Quis enim non prædicat hominem gulæ deditum, casurum in cruditates, obstructiones, tumores, febres? Nec secus cibi qualitas futurum morbum indicabit, veluti si quem noris renum caliditate detentum cibis crassæ, lentæque substantiæ indulgere, eumq; renũ calculo exacta pubertate laboraturum prænuncies, somni valdè perturbati, atque insomnia absurda à vigilantium cogitationibus alieniſſima futurum morbum indicant, atq; ut plurimum febris, capitisq; dolorem. Cohibitæ naturales vacuationes ob intermissa exercitia, alvus cohibita, retenti menses, occæcatæ nares, & hæmorrhoides, brevi futurum morbũ prædicunt retentæ materiæ quantitati, & qualitati respondentem, ut cohibita vacuatio per os, & nares

portendit dolores capitis gravativos, sopores, destillationes. Ex animi quoque perturbationibus id colligitur. Nam præter consuetudinem, & circa causſam tristari, morosum esse, facilè irasci, inverecundiùs agere in societatibus imminentem desipientiam prænunciat. Nec secus ex causſis non necessariò accidentibus futuræ notantur ægritudines, sive studia vitæ spectes, sive assumpta venena, aut medicamenta, v. g. si cuipiam cerebrum frigidius, atq; humidius habenti somniferum porrigatur, soporem prænuncia subsecuturum. Si menstruis imminentibus, imperitus Medicus venam cubiti secet, menstrui est expectanda suppressio, sic piscationes podagram, venationes nocturnæ sub dio tremorem, & paralysim adventuram significant. A lædentibus cognoscitur imminens morbus, ut siquæ famı-

miliaria esse consueverant, & naturam recreare, amplius non oblectent, sed magis tædium pariant, ac molestiam. Porrò si accuratè expendas naturalem viscerum dispositionem, ac totius etiam constitutionem ratione ætatis, sexus, consuetudinis, facilè judicabis, qui morbi, & quando concitari valeant à caussis internis, siquidem omne agens agit in passum dispositum, faciliusque V. G. incidet virgo, cui uteri viæ sunt adstrictiores, in mensium suppressionem ex modico fructuum adstringentium esu, quàm ex multo eorundem usu mulier adultior, quæque pepererit, quoniam uteri vias laxas habet, & patentiores. Sunt porrò quidam morbi, qui alios necessariò consequuntur ut ulcus ad magnas inflammationes, extenuatio corporis ad ulcus pulmonum, &c. Denique si adsint signa humorum, vel præter na-

turam redundantium, vel prava aliqua qualitate affectorum, licèt nondum sint operationes sensibiliter læsæ, tamen haud procul abesse morbum affirmabis. Nec minus efficaciæ habent effectus, ad arguendum imminentem morbum, quàm causæ. Ac si de actionibus sit sermo, sæpe evenit actionem ita debiliter lædi, ut læsionem ægrotantes vilipendant, quæ tamen læsio, si diu perseveret propinquum esse morbum significat. *Sic* pigritia ad motum *sive lassitudo* spontanea morbos prænunciat: Stupor prænunciat paralysim, palpitatio faciei oris torturam: Palpitatio artuum convulsionem: Motus debilitas sensuumque turbatio apoplexiam: Muscæ ante oculos volitantes, atque apparentes coruscationes suffusionem. Sonitus aurium cephalalgias, surditates, ac vertigines: Oris amaror assiduus angorem,

rem, capitisque dolorem. Frontis, ac palpebrarum pruritus ophtalmiam: Pruritus ani hæmorrhoides, inappetentia cibi febres: Eadem cum nauſea, & alvi adſtrictione colicos dolores: frequentes exolutiones, ac tremores cordis ſyncopen. Conſiderandæ ſunt quoque excretiones, etiamſi naturalis excretio in quantitate, qualitate, & tempore varietur, ſicque diu perſeveret, morbus expectandus eſt. Fæces, quæ ſubpallidæ eſſe conſueverant, redditæ albæ, ac decolores icterum prænunciant: Mollis dejectio cum dolore dyſenteriam: Rejectio fœtens, & albicans vermium generationem: Rejectio fœtens, ac pallida febrem biliosam: Sudor nocturnus multus alvi ſtypticitatē: Urinæ pauciores ſudorem: Urinæ modò craſſæ modo pellucidæ, & ſplendentes calculum veſicæ: ſputa ſalſa cum tuſſi phtiſin. Sed & mutata

tata qualitas magnam vim habet ad indicandum morbum imminentem. Etenim forma, & pulchritudo corporis defloreſcens, præcurrere morbos ſolet: ſic ex faciei pallore, cum levi palpebrarum tumore proximam cachexiam colligimus, ex cachexia hydropem, ex rubore, & tumore oculorum cephalæam: Ex frigiditate extremorum revertentem feb. &c.

Signa ſalutis, aut mortis.

CAPUT IX.

IN ſalute, aut morte prædicenda, quoniam perſæpe labitur medicus, quædam ante prædictionem accuratè ſunt adverteda, ne temeritate judicii dignitas artis infametur.

Sit ergo primum præceptum, ne in principio morborum chronicorum